

Molt Honorable Senyor President de les Illes Balears,
Il·lustríssim Senyor President del Consell Social,
Digníssimes autoritats,
Membres de la comunitat universitària,
Senyores i senyors,

Vull començar agraint la presència de tantes i tan importants autoritats i de tants d'amics i companys. Entre tots representen una bona part de la societat balear, i fan que en l'acte d'avui ens puguem sentir molt ben acompanyats.

La cerimònia d'obertura de curs és, per a nosaltres els universitaris, un acte que recull, any rere any, la il·lusió i l'esperança que caracteritza tot inici. És un acte de renovació, de mirar de reüll cap enrere per saber on som i per fer propostes de futur. És, en definitiva, el millor marc de què disposa el Rector per explicitar part del que ja s'ha fet, i per projectar les grans línies per desenvolupar durant el curs que comença.

Tot i que el Secretari General ha fet enumeració de fites assolides durant l'any acadèmic passat, aquesta és la quarta i última inauguració de curs que tinc l'honor de fer com a Rector, per la qual cosa vull fer un breu repàs, sense ànim de ser exhaustiu, del que han estat alguns dels fets més destacats d'aquests anys. Crec que és el moment d'aprofitar l'avinentesa per agrair a molts els grans esforços realitzats envers la nostra institució i, per tant, envers tota la nostra societat. I això sense oblidar-me, ni per un instant, que encara resten molts de mesos per esgotar el mandat i per treballar amb l'ànim decidit per la UIB.

Hem fet esment, una i altra vegada, a la vocació de *servei públic* que caracteritza la Universitat de les Illes Balears, cosa que ens ha conduït a subratllar la importància del capital humà en el desenvolupament d'una comunitat que vol ser capdavantera en la societat global del coneixement. El progrés social i econòmic requereix ments lliures. De fet, el potencial de la creativitat humana només és alliberat per complet quan les persones confien en si mateixes i en el seu futur. L'educació, per als homes i les dones, és l'eina que els permet transformar els somnis en realitat. No obstant això, l'educació sempre suposa esforç i sacrifici, per la qual cosa és important que sigui percebuda de forma atractiva, útil, flexible i àgil. Aquest és el motiu que ens ha dut a apostar per la potenciació de la *connexió societat-Universitat*, connexió que, també hem repetit, suposa fer de la nostra institució una Universitat oberta i plural, que defugui els sectarismes i plantejaments centrats en si mateixa o en el seu petit voltant, per tal de convertir-se, amb ambició, en un referent acadèmic, científic i cultural de primer ordre.

Aquesta connexió és especialment necessària en tant que la generació del coneixement no depèn només de les infraestructures científiques, sinó també de la cooperació i la interrelació amb el sistema regional, nacional i internacional d'innovació, en el qual participen diferents agents, com ara empreses i institucions. Tot aquest conglomerat d'idees cada cop més definides requereix, sobretot, una gestió eficient, una gestió encaminada a complir l'objectiu de servei públic i a reforçar la connexió societat-Universitat.

Els últims tres anys, la UIB ha llançat moltes iniciatives, sempre intentant arribar a un ventall més ampli de la població, com les que combinen els estudis i la feina, el voluntariat o les ocupacions familiars, mitjançant la *flexibilització* de l'oferta educativa. Som molt conscients que una societat autènticament democràtica ho és en la mesura en què permet l'accés a la cultura i a l'educació a tota la població. Així mateix, també sempre hem tingut ben present que en la societat del coneixement és necessari que no sols determinades elits gaudeixin de formació, sinó que tota la societat pugui assolir un nivell educatiu elevat, ja que és comunament acceptat que l'avenç del coneixement és més ràpid si és en mans de tota la societat que si és tan sols en mans d'una minoria.

Aquests objectius s'han assolit mitjançant mesures com ara la flexibilització del Reglament acadèmic, donant especial importància a la informació prèvia que reben els estudiants; la introducció d'horaris adaptats a les necessitats de l'alumnat en algunes titulacions, com l'adaptació d'un grup de la diplomatura de Turisme al calendari laboral del sector; el Pla d'orientació i transició a la Universitat (POTU); el reconeixement de cicles formatius superiors de formació professional; la creació del Demolab; la introducció d'assignatures en anglès; l'obertura dels serveis administratius els horabaixes i la dotació de suport administratiu a degans i directors; la generalització de les tutories de matrícula i les jornades d'acolliment; la creació de la primera titulació totalment en línia (Educació Social) i la incorporació de llicenciatures noves a Campus Extens Illes; els programes de dotació d'ordinadors portàtils per a professorat i alumnat; la introducció de la xarxa Wi-Fi en determinades àrees del campus; la creació de titulacions pròpies adaptades a les noves necessitats formatives de la societat com ara el títol de Graduat en Seguretat i Ciències Polícials o el Diploma Sènior Superior de la UOM; l'aposta pel programari lliure, aplicat en especial a Campus Extens; el pla de finançament de nous edificis al campus i a les seus (COFIU); la creació del nou Centre de Postgrau i, sobretot, la implantació de nous postgraus oficials adaptats a l'espai europeu d'educació superior.

És cert que, en relació amb la creació de noves titulacions, ha estat impossible $\frac{3}{4}$ com a conseqüència de la moratòria introduïda a tot l'Estat $\frac{1}{4}$ sol·licitar del Govern de les Illes Balears la implantació de nous estudis oficials de grau. Malgrat aquestes dificultats, la Universitat necessitava iniciar les reformes encaminades a posar en marxa l'espai europeu d'educació superior, no sols per poder arribar a la fita de 2010, sinó perquè les reformes eren necessàries per afrontar els nous temps.

Com ja és sabut, el procés derivat de la Declaració de Bolonya té com a objectiu principal realitzar les reformes necessàries encaminades a canviar la perspectiva d'una formació universitària basada en l'ensenyament vers una altra de basada en l'aprenentatge; d'una qualitat garantida sobre la base dels recursos disponibles a una qualitat basada en resultats. Amb un plantejament nou, que comporta posar l'èmfasi en les competències dels titulats i les requerides pel mercat laboral. En aquest àmbit, les accions empreses per la UIB han anat en la direcció correcta. Així, durant aquests anys s'ha constituït la Comissió Assessora per a la Integració a l'Espai Europeu d'Educació Superior, s'ha creat l'Oficina de Convergència i Harmonització Europea, s'ha establert un pla propi per a la convergència, s'han realitzat multitud de sessions informatives i s'han dut a terme experiències pilot d'implantació del nou sistema d'ensenyament en un bon nombre de titulacions, amb uns resultats molt satisfactoris.

La vocació de *servei públic* ens ha fet de cada cop més conscients de la necessitat que el món acadèmic i el món empresarial coordinin els esforços, amb la finalitat de poder guanyar la batalla de la productivitat, de la competitivitat i del benestar.

L'universitari i l'empresarial són dos mons complementaris que es necessiten mútuament, i més ara, quan, sense cap mena de dubte, la principal «primera matèria» és el *saber* i el *coneixement*. Això ens ha conduït a formalitzar multitud d'acords de col·laboració amb moltes empreses i institucions, escurçant distàncies entre el món acadèmic i el món empresarial i del treball. I, si bé és cert que encara queda molt de camí per recórrer, s'ha de dir que la col·laboració de la UIB amb el món empresarial ha deixat de ser quelcom excepcional per assolir el rang de la «normalitat». Així, la cultura de la col·laboració acadèmica i empresarial està arrelant amb força creixent, prenent múltiples formes, des de pràctiques per a estudiants a les empreses al finançament de jornades professionals, d'assignatures específiques, projectes d'investigació o càtedres, passant per la transferència de tecnologia o qualsevol altre tipus.

La connexió societat-Universitat requereix una acurada *política de comunicació* per transmetre el que fa la Universitat a l'opinió pública, ja que una bona part de la labor universitària sovint es desenvolupa en despatxos i laboratoris, fora de la visibilitat del gran públic. Per aquest motiu els darrers anys s'ha fet un gran esforç per donar a conèixer a tota la societat els resultats de les investigacions dels nostres professors. Així mateix, la comunicació és l'eina més adequada per gestionar institucions que, com la nostra, necessiten un fort lideratge. Perquè la comunicació pugui arribar al públic al qual va dirigida i no es perdi o es converteixi en «renou», és molt important estructurar-la i adaptar-la a les noves fórmules del mercat, cosa que ha estat una de les fites en bona part aconseguides durant aquest període.

La vocació de *servei públic* també significa, com ja he dit en altres ocasions, tenir especials cura i esment dels mitjans que la societat posa al nostre abast. Durant aquests anys la Universitat ha volgut ser un model de bona gestió administrativa, i així ha dut a terme tot un seguit d'actuacions que han permès generar els estalvis necessaris per poder fer front a necessitats històriques.

D'una banda, no s'han escatimat esforços en la captació de recursos. Sens dubte, el més important ha estat l'increment notable de la transferència nominativa per alumne del Govern de les Illes Balears, que acosta el finançament de la UIB a les ràtios estàndard de les universitats espanyoles. Així mateix, també s'ha dut a terme una intensa política d'acords amb empreses per finançar activitats universitàries com ara assignatures, jornades i càtedres.

D'altra banda, s'han implementat noves formes de gestió que ens han permès generar estalvis importants, com ara la política de relacions amb les institucions financeres, la nova política de concessionaris de serveis (bars, telefonia mòbil, etc.), la remodelació de determinats serveis, les millores produïdes en la gestió de les secretaries que han augmentat l'agilitat d'alguns processos, etc.

En aquest sentit també s'ha de destacar que s'ha posat en funcionament un pla de contractes programa amb les facultats i escoles, com també un d'incentius. És en procés d'elaboració un nou programa per a la gestió acadèmica, el *Gradus*, que ha de suposar una millora a l'accés de la documentació electrònica des de qualsevol lloc de treball. I finalment, s'ha establert un programa informàtic gestor de dades per facilitar l'accés a la informació estadística de manera transparent i així ajudar a la millor gestió dels recursos. Els reflexos d'aquesta acurada gestió són especialment visibles en la política de recursos humans i al campus i les seus.

Donar un bon *servei* a la comunitat requereix la millora permanent de la capacitat professional tant del personal docent i investigador com del personal d'administració i serveis; així es millora també el seu grau de satisfacció.

En aquest sentit s'ha de destacar la posada en marxa del Programa d'ajut a la docència universitària (PADU), com també el desenvolupament del primer Pla d'assegurament de la qualitat de la docència. Cal destacar les mesures adoptades per millorar l'estructura i reduir el dèficit de les plantilles de diversos departaments, acceptar i regular promocions extraordinàries del professorat habilitat i destinar una partida pressupostària de 100.000 euros el 2006 i el 2007 per a una futura promoció dels professors titulars d'escola universitària doctors.

Quant al personal d'administració i serveis, a més d'acordar nous marcs per a la conciliació familiar i per a la regulació de permisos i vacances, s'ha elaborat i començat a desenvolupar el molt reclamat *Document de plantilla*, que aquests dies ja ha generat una petita revolució en aquest col·lectiu. Es tracta de realitzar una inversió important en la millora de la qualificació mitjançant la més important convocatòria de promocions, tant horitzontals com verticals, mai realitzada a la UIB. Sens dubte, el desplegament d'aquest Document de plantilla del PAS marca un abans i un després en la

política de recursos humans dedicada a aquest col·lectiu.

Pèrò també hem d'esmentar altres actuacions referents a aquest punt, com ara l'acreditació del Servei de Biblioteca i Documentació amb la norma ISO; la diversificació de les concessions de bars i restaurants, amb l'increment de qualitat consegüent, el nou tractament de l'IVA en projectes de recerca, el Pla d'assignació de responsabilitats en matèria de riscos laborals; la prioritització de les inversions en aquesta matèria; el desenvolupament de simulacres i exercicis; les revisions mèdiques als treballadors de la UIB, etc. També la promoció del transport públic ¼ que ha permès desenvolupar proves pilot com la corresponent a les noves targetes sense contacte, o que la primera línia de metro de les Balears sigui la de la Universitat.

Pel que fa al campus i les seus, els esforços s'han centrat en la millora de la qualitat dels serveis i dels laboratoris, en la millora de les condicions d'habitabilitat i dels efectes de la interinsularitat, en l'ambientalització i la promoció de la seguretat i la salut dels treballadors.

En aquest àmbit, l'obtenció d'un pla plurianual de finançament ¼ amb la creació del COFIU¼, mitjançant el qual es fan inversions tant al campus com a les seus per valor de gairebé 30 milions d'euros, és sens dubte una passa essencial, però no és l'única. Aquestes inversions inclouen un laboratori de materials per als estudis d'Arquitectura Tècnica (ja inaugurat), l'ampliació de la Seu de Menorca, l'ampliació del Ramon Llull, la reforma de Can Oleo, l'espai per comunicar els edificis Mateu Orfila i Rotger i Guillem Colom Casanovas, l'ampliació del CTI, un nou edifici de laboratoris i despatxos i la biblioteca central. Noves inversions en la xarxa que permeten retransmetre les videoconferències en les millors condicions tecnològiques. El cofinançament amb fons FEDER d'un edifici de 3.000 m², de propera construcció, per a instituts universitaris de recerca ubicat al costat dels Serveis Científicotècnics. La reordenació dels aparcaments, que n'ha incrementat la capacitat; la creació d'itineraris naturals pel campus amb la interpretació corresponent. Així mateix, la carretera nova, amb els nous accessos, per fer una passa decidida cap al pla especial del campus.

Evidentment, com he dit al principi, només estic destacant algunes línies d'actuació entre totes les desenvolupades, per no allargar-me excessivament. No obstant això, també vull remarcar que la *política científica i d'investigació* desenvolupada ens ha permès aconseguir un total de recursos externs, entre projectes, contractes i treballs, que ha superat els quatre milions i mig d'euros el 2005.

Totes aquestes realitzacions, evidentment, no són obra del Rector ni del seu equip, tot i que s'hagin produït o desenvolupat durant la seva etapa. No. La UIB és una obra col·lectiva que pertany a tota la comunitat universitària i, per tant, correspon a tota la comunitat sentir-se partícip dels seus resultats.

És per aquest motiu que, com a Rector, em sent obligat a iniciar un capítol d'agraïments ¼ que no ha de ser interpretat com un acomiadament, ja que volem afrontar el nou curs amb l'ànim decidit. Agraïments que necessàriament han de començar pel meu equip, que ha treballat i treballa de forma decidida i cohesionada, amb diligència i amb un extraordinari sentit de la lleialtat vers la institució que representa aquest Rector.

Durant aquests anys han cobrat protagonisme especial les facultats, les escoles i els serveis de la nostra universitat; els seus responsables, degans i directors, vicedegans, subdirectors i secretaris, han hagut de fer front a un augment considerable de responsabilitats i exigències, responent amb dedicació, il·lusió i generositat als nous reptes, sense renunciar a l'esperit crític que caracteritza tot universitari. Ells han esdevingut la columna vertebral de la nostra organització. A tots ells, moltes gràcies. Indubtablement aquest agraïment s'ha de fer extensiu a tots i cada un dels membres dels departaments i dels instituts, en especial als directors.

Gràcies també al PDI. La Universitat és fonamentalment docència i recerca, i per això el professorat és l'eix vertebrador de l'activitat universitària.

I, molt especialment, vull donar les gràcies a tot el PAS, que, amb la seva tasca discreta i callada de cada dia, dóna exemple de dedicació generosa i lleial a la institució.

La connexió Universitat-societat ha tingut uns protagonistes principals, a l'alçada de les circumstàncies, en les dues fundacions que tenim. La Fundació Universitat-Empresa ha estat l'encarregada d'anar obrint un nou camí, marcat pel seu nom, superant la incomprensió. Ara, al cap dels anys, podem dir que ho han fet molt bé, i els correspon bona part del mèrit del bon clima d'enteniment creat amb institucions que fins fa poc temps ens donaven l'esquena. Per la seva part, la Fundació Generalha estat l'encarregada de gestionar unes instal·lacions i uns espais que requereixen un elevat grau de racionalitat econòmica i administrativa, i ha aconseguit una administració excel·lent.

Hem de reconèixer que el camí recorregut durant aquest període no va començar del no-res, sinó que el vàrem iniciar com una institució ben estructurada i cohesionada. Gran part de la gestió realitzada té els fonaments en el mandat anterior, la qual cosa vol dir que l'herència que vàrem rebre del Rector Huguet era clarament bona.

Sempre hem fet un èmfasi especial en la connexió Universitat-societat, i estam especialment satisfets de la resposta donada per l'empresariat i les institucions de la nostra comunitat. Crec que han entès molt bé el repte que significa la *societat del coneixement* i, per tant, el paper que fa l'eix Universitat-empresa. Vull adreçar un agraïment especial als

molts representants d'empreses i institucions que, d'una forma o una altra, col·laboren amb la UIB. Cal agrair també a la *premsa* la tasca de servir de pont entre les institucions i l'opinió pública, i alhora fer de vigilant de les bones pràctiques. El seu treball ha estat un aliat imprescindible en la labor d'acostament a la societat.

En tot cas, el nostre interlocutor principal és el Govern de les Illes Balears, el qual desenvolupa el paper d'administració tutelar. Amb el Govern hem trobat una clara actitud receptiva i d'acolliment i suport de les nostres demandes. El president Matas, el conseller Fiol i el director general Ramis han sintonitzat plenament amb les aspiracions de la comunitat universitària, cosa que ha permès crear un corrent de col·laboració fructífera entre ambdues administracions, col·laboració que és d'agrair molt sincerament, perquè sense aquesta cooperació no seriem avui on som.

La major part de la comunitat universitària està constituïda per estudiants. Ells són els destinataris principals de tota la nostra labor. Això no vol dir de cap manera que siguin passius o només receptius. Ben al contrari, estudiar, adquirir coneixements i habilitats, requereix una capacitat de sacrifici, esforç i renúncia. És suficient fer una volta pel campus o per les seues per adonar-se del bon comportament que regna a les aules, a les biblioteques o als passadissos. Lluny de la imatge de joventut indisciplinada i mancada de valors, al campus i a les seues hi trobam convivència, civisme i sentit de la responsabilitat, conjugat amb un profund esperit crític. Els estudiants són l'actiu més gran de la UIB, i a ells $\frac{3}{4}$ els he deixat per al final perquè els consider la part més important de la nostra comunitat universitària $\frac{3}{4}$ també vull donar-los les gràcies d'una forma especial.

Però no tot poden ser agraïments: durant aquests anys hem patit la indefinició i la política universitària dubitativa de l'actual govern central, que va iniciar el mandat anunciant una modificació important de la LOU, com també les mesures adients per posar en marxa l'EEES. Doncs bé, durant una bona part de la nostra etapa, la paràlisi del Govern de l'Estat ha estat quasi absoluta, fet que ens ha generat no pocs problemes, especialment rellevants en la política de professorat i en la necessària implantació de nous estudis.

En tot cas, la reforma ha de caminar amb més decisió vers un sistema universitari més flexible, més obert, menys regulat, amb més capacitat d'autonomia universitària, amb més mecanismes de rendició de comptes o de control a posteriori, de més implicació social de la Universitat. La Universitat espanyola necessita avançar per un camí més definit i clar.

En definitiva, tot i que la tasca feta entre tots és molta, queda encara molt per fer. I esper, en els mesos que resten (gairebé un curs) per acabar el meu mandat, poder continuar desenvolupant projectes, alguns dels quals, enquadrats en la ferma voluntat d'avançar cap a l'harmonització amb el sistema europeu, malgrat la indefinició legislativa actual. Així, aquest curs que encetem és el primer en què comencen a funcionar els nous postgraus que condueixen als títols oficials de màster i doctor: la posada en marxa d'aquests postgraus és sens dubte una de les fites principals del curs que avui comença. Així mateix, continuarem apostant per la realització de proves pilot d'adaptació de les titulacions de grau a l'EEES, que tan bons resultats han tingut en anys anteriors, proves que ens han servit per constatar no sols les tècniques didàctiques, sinó també les noves necessitats d'espais. Per aquest motiu tenim previst realitzar una convocatòria de disseny d'espais adaptats a les noves metodologies didàctiques. La generalització de la plataforma Moodle a la totalitat d'assignatures de Campus Extens és una altra fita del curs 2006-2007: es tracta d'una eina que s'ha mostrat extremadament flexible i, per tant, adaptable a la nova realitat, la qual cosa ens permet caminar cap a la convergència europea. Finalment, hem d'enllestir els treballs iniciats per a l'expedició del suplement europeu al títol.

No tan sols no ens podem permetre el luxe de quedar aturats, sinó que hem d'avançar, és a dir, anar per davant dels esdeveniments. D'aquesta forma volem crear, juntament amb el Govern, un grup de treball per començar a analitzar quins són els nous estudis per implantar a la UIB en el futur pròxim, ja que, d'una banda, la moratòria actual no pot continuar més d'un any; i de l'altra, de cada cop és més palpable la necessitat que tenen les Illes d'incrementar el nombre de titulacions existents a la nostra universitat.

Al mateix temps, hem de continuar amb els processos iniciats en matèries tan importants com la política de recursos humans del PAS i del PDI, com l'ordenació dels espais del campus, seguint amb la construcció dels nous edificis i la realització de la nova plaça central; o com la connexió amb les empreses, mitjançant la constitució de noves càtedres d'empresa i assignatures finançades. I molts d'altres que no puc detallar per mor del temps.

L'obra de la UIB, com totes les grans obres col·lectives i duradores, és una obra permanentment inacabada, cada generació n'ha d'escriure la seva part, i ha de deixar el text preparat perquè hi pugui encaixar un nou paràgraf amb coherència suficient perquè els lectors d'èpoques futures puguin percebre una obra que evoluciona i s'adapta als grans reptes de cada temps. La UIB és un llibre obert.

Han estat uns anys molt intensos en els quals s'han succeït moments bons i moments difícils i, sens dubte, els primers han estat més i més profunds que els segons. De fet, presidir aquesta important institució de les Illes ha estat, per a mi, un orgull que ja ha marcat la meua vida per sempre. Per tot això, moltes gràcies a tothom.